

קידוש בכלי שרת שלא מדעת (א)

- מקור ההלכה שאין מקדשין אלא מדעת, בקו' האחרונים מאי שנא משחיטה וקבלה דלא בעי דעת-

❖ מקור ההלכה דכלי שרת אין מקדשין אלא מדעת'.

בדברי המל"מ שהוא דין דרבנן

א. **יעו' משנה למלך** (פ"ב ממעה"ק ה"ט): "שעדיין לא נתברר אצלי אם דין זה דכלי שרת שמקדשין שלא מדעת למ"ד אם הוא מן התורה, דאפשר שאינו אלא תקנת חכמים". והיינו, דכיון שלא נתפרש מקור וסברא להך דינא א"כ י"ל שאי"ז מדין תורה אלא מדרבנן.

ב. **אך צ"ע בזה**, שאם נימא שמדאורייתא כלי שרת מקדשים שלא מדעת, א"כ להך דס"ל שאחר קידוש כלי א"א לחזור ולקמוץ האיך סבירא ליה לבן בתירא שאם החזיר לדוכתיה יחול לחזור ולקמוץ, הרי מדאורייתא הו"ל קידוש כלי, ומה מהני תירוץ ר' יוחנן שאין כלי שרת מקדשים אלא מדעת הרי מדאורייתא נתקדש, וצ"ע רב. [ולכא' צריך לדחוק שלדעת המל"מ כל החילוק בין קודם קידוש כלי לאחר קידוש כלי הוא מדרבנן, אך א"כ צ"ב האיך הוכיחה הגמ' מתוך דין זה שיחזור ויקמוץ לענין קידוש מכלי שע"ג קרקע, וי"ל].

מקור הירושלמי

א. **יעו' בירושלמי סוכה** (פ"ד ה"ז) על הא דאיתא במשנה שהיו ממלאים המים מערב שבת בכלי חול, ומתמה שם כעין דאיתא בבלי מדוע בעינן דווקא כלי שאינו מקודש אמאי לא נימא דאיירי במקודשת והרי לא היתה דעתו לקדש, והרי אין כלי שרת מקדשים אלא מדעת. **ועיי"ש שמביא מקור להך דינא שאין מקדשין אלא מדעת**: "וקדשת את המזבח והיה המזבח קדש קדשים, מה המזבח אינו מקדש אלא בדעת אף הכלים לא יקדשו אלא בדעת". **ועיי"ש בקרבן העדה**: "ברישא דקרא כתיב ומשחת את מזבח העולה ואת כל כליו וקדשת את המזבח וגו' מקשינן כלים למזבח מה המזבח אינו מקדש אלא מדעת... אף כלים אינן מקדשין אלא מדעת שנתן לתוכן ע"מ שיקדשו".

ב. **אך צריך ביאור היכן** אשכחן שמזבח אינו מקדש אלא מדעת. **ועיי"ש בקרבן עדה שפי'**: "שאם העלו חולין ע"ג המזבח ודאי אינו קדוש אלא אם כן שהקדישן מתחלה, אף כלים אינן מקדשין אלא מדעת שנתן לתוכן ע"מ שיקדשו". **וצ"ב בהך ילפותא**, שהרי במזבח חולין אינם מתקדשים אף אם היה דעתו להקדישם ע"ג המזבח, וא"כ נילף מהך היקשא שגם כלי שרת אינם מקדשים חולין, וצ"ע.

ג. **אך יעו' במקדש דוד** (סי' ד' אות ד' ד"ה והנה בירושלמי) **שביאר בא"א**: "ובפשוטו זה דאמר דאין המזבח מקדש אלא מדעת הוא לענין אם עלה לא ירד דזהו קידוש של המזבח, ומשמע דצריך דוקא דעת". [ועיי"ש שבאור שמח (פ"ה ממעילה ה"ו) מבואר שהמזבח מקדש אפי' שלא מדעת, אכן בחז"א (זבחים סי' ז' סק"ו) מבואר כדעתו של המקדש דוד]. **אך אכתי צריך ביאור הדמיון** שבין קידוש מזבח לענין אע"פ לדין קידוש כלי שרת מדעת, וצ"ת.

ד. **ולכא' מבואר בזה**, דהא דאין כלי שרת מקדשים שלא מדעת אי"ז מ'הלכות הקידוש' שצריך להעשות דווקא מדעת המקדש. אלא הוא מהלכות ה'כלי שרת', שאין בכוחם לקדש אא"כ היה דעת לקדשם, ובזה הוי דומיא דקידוש מזבח שהוא מדיני 'המזבח מקדש' שאינו מקדש אא"כ נעשה מדעת'.

ה. **ויעו' ברמב"ם** (פ"ג מפסוהמ"ק ה"כ) שהביא הך דינא דכלי שרת אינם מקדשים אלא מדעת בתוך שאר הלכות קידוש של כלי שרת: "כל כלי השרת אין מקדשין אלא במקדש ואין מקדשין אלא מדעת ואין מקדשין אלא מתוכן ואין מקדשין אלא שלימים...". **ומבואר**, דהך דינא דקידוש מדעת הוא מהלכות הכלי שרת ואי"ז מהלכות עבודת הקידוש.

מקור התוס' בחגיגה

א. **יעו' תוס' חגיגה** (כג: ד"ה שאם נגע): "ומיהו פ"ק דמנחות ובהתודה איכא מאן דמוכח מן 'ולקחו את כל כלי השרת' (במדבר ד) דאין מקדשין אלא לדעת", **ועיי"ש בהגה"ה על הגליון** 'הוכחה זו לא מצאתי', והיינו שבתוס' משמע שהוכחה זו מבוארת בסוגיא, וצ"ע שבסוגיות אין מבואר כן. **אך לכא' כוונת תוס'** דהנך דסבירא להו דאין מקדשין אלא מדעת

¹ ובביאור הדברים י"ל, דהך דינא דמזבח מקדש הוא משום שע"י שעלה למזבח נהיה כאילו שייך למזבח, [וזהו 'לחמו של מזבח'], ומכאן זה חלים עליו דיני הקטרה. וע"כ נקטו האחרונים שכ"ז הוא דווקא אם היה כוונתו לעלות למזבח שאז נקבע שייכותו למזבח, משא"כ כשהעלהו קוף אין בזה קביעות מקומו למזבח. ולפ"ז י"ל שזהו גם הגדר בקידוש כלי, שע"י הנתינה לתוך הכלי נקבע הכלי כמקומו ועי"ז הוא מקדשו. [ועי' ברמב"ם (פ"ג מפסוהמ"ק) שבתחילת הפרק עוסק בדיני אם עלו לא ירדו ודיני מזבח מקדש את הראוי לו, ומתוך כך הביא הרמב"ם גם הלכות אלו שכלי שרת אין מקדשים אלא בתנאים המסויימים המבוארים שם, ומשמע שהוא מאותם הגדרים של מזבח אינו מקדש את שאינו ראוי לו, וי"ל].

קידוש בכלי שרת שלא מדעת (א)

- מקור ההלכה שאין מקדשין אלא מדעת, בקו' האחרונים מאי שנא משחיטה וקבלה דלא בעי דעת-

היינו מכח הך קרא. **אך הא צריך ביאור** היכן מרומז בפסוק זה ענין קידוש כלי שרת, ואפי' אם מבואר בזה ענין קידוש כלי שרת אכתי צריך ביאור היכן מבואר בזה דבעינן שיהיה מדעת, וצ"ת.

ב. **ואולי י"ל שהילפותא היא ממשמעות המשך לשון הפסוק:** "ולקחו את כל כלי השרת אשר ישרתו בם בקדש", ועיי"ש ברש"י דקאי כלפי כלי הקטורת שנעשים בקודש. **ונמצא, שבכתוב מבואר** שע"י כלי הקטורת הכהנים 'משרתים' בקדש. **וצ"ב איזה עבודה ושירות מצאנו בכלי הקטרת.** **וצריך לומר שמכח זה ילפי התוס'** שכוונת הכתוב הוא למעשה הקידוש של הקטורת בכלי שרת, וזהו קיום השירות בכלי שרת.

ג. **ולפי"ז נמצא דבר חידוש,** דהך דינא דקידוש כלי שרת מדעת אי"ז מהלכות 'הקידוש', אלא מ'הלכות העבודה', והיינו, שדין התורה הוא שהדבר לא יתקדש מאליה אלא יתקדש ע"י הכהן. **ועי' לשון רש"י בסוטה (יד: ד"ה אין מקדשין):** "שהנותנו בהן צריך שיתנו לשם כך", ולכאור' משמע בזה דמה שאינו מתקדש של"מ הוא דין בעבודה שצריך שיתנו לשם כך. **וביותר משמע כן בהמשך דברי רש"י (ד"ה נותנה לקדשה):** "התורה הצריכתו ליתנו בכלי שרת כדי שיקדשנה הכלי, ואפילו אינו מתכוין לכך". ומשמע דמאן דפליג וס"ל דלא בעינן דעת הוא משום שנחלק בגדרי העבודה, וס"ל שהעבודה ליתן בכלי בכדי שיקדשנה הכלי ולא בכדי שהוא עצמו יקדשנה, ומבואר דאתי לאפוקי ממאן דס"ל שהעבודה היא עצם הקידוש ע"י הכלי.

ד. **וע"ע תוס' מנחות (עט: ד"ה וליתנו עליהו):** "אפילו תמצי לומר כלי שרת מקדשים שלא מדעת, הני מילי קודש אבל חולין לא מקדשין". ולא נתבאר בדבריהם יסוד החילוק בין קודש לחולין [וע"ע להלן שהקרא ס"ל שלקדש בקדושת הגוף בעינן דעת, אך בתוס' הכא משמע דלא בעינן דעת לענין קידוש הגוף וא"כ צ"ב מאי שנא חולין שאין מתקדשים של"מ]. ולהאמור י"ל דהיינו מהך דינא דכלי שרת אין מקדשין אלא מה שראוי להם כעין דין קידוש מזבח, וחולין הוי דבר שאינו ראוי לכלי שרת, והגם דהך מ"ד ס"ל שכ"ש מקדשין אפי' שלא מדעת מ"מ דבר שאינו ראוי להם אין מקדשין, וצ"ע.

❖ בחילוק מדין שחיטה וקבלה דאמרינן בהו סתמא לשמה

קו' האחרונים משחיטה וקבלה דאשכחן דמקדשין אפי' בלא כוונה לקידוש

א. **יעו' קרן אורה (סוטה יד: - ונדפס כאן בדפ"ח) שהק':** "דהא בריש זבחים מסקינן דלא בעינן מחשבה לשמה דוקא. ומסתמא נמי כשר בכל העבודות בשחיטה וקבלה ואינך. והכא נמי גבי מנחה קידוש הקומץ בכלי דהוא כמו קבלת הדם בזבחים דכשר אפי' בסתם, אלמא דלא בעינן מחשבה לקדש דוקא". היינו, דמסתמא הך דינא דסתמא לשמה קאי גם כלפי קידוש קומץ בכלי שרת, וא"כ מוכח בזה דלא בעינן נתינה לשם קידוש, וצ"ע.

ב. **עוד צריך ביאור,** שהרי הא מבואר בסוגיא דסוטה (יד:) שהסכין והקבלה מקדשות לדם, ומבואר שם עוד שנתנית הקומץ בכלי שרת היא דומיא דקידוש הדם ע"י קבלה. וא"כ כשם דהתם חזינן דכשר אפי' שלא נתכוין לקדש, ה"ה דהול"ל הכא גבי קידוש קומץ בכלי שרת דמתקדש בלא דעת לקידוש, דלא גרע מסתמא לשמה, וצ"ע.

ג. **וע"ע באור שמח (פ"א מפסוהמ"ק ה"ח אות ו') שגם הוא הק' כן.** **ועיי"ש שכתב לתרץ:** "כיון שיודע שהוא קודש, וידע שמתעסק בקודש, תו הוי זה מקריא כוונה לקודש ומקרי דעת. ומה ששוחט לשם חולין כיון דא"א להיות שחיטת בהמת קדשים לחולין... הוי כמפליג בדברים, ואין זה דברים כלל, והוי קדוש מדעת". **אך יעוי"ש** שבודאי הוא דוחק.

ד. **ויעו' בקר"א שהק' עוד:** "דאפי' שחט וקיבל לשם חולין דכשר... והרי לא חשיב לקדשה בשעת קבלה כיון דמקבל לשם חולין. ועוד, דלמה לי קרא לשוחט משום חולין דפסול משום דהוי כמתעסק. הא בלא"ה פסול משום דלא קידש הדם בסכין, כיון דסבור היה שזה חולין". **והכא בודאי אין שייך לומר כמש"כ האור שמח** דמיקרי כוונה לשם קודש שהרי קסבור היה שהוא חולין, **וכן הק' באר"ש, וצ"ע.**

ה. **ויש להוסיף עוד,** שאפי' אם מאיזה טעם שהוא נחלק בין שחיטה וקבלה ונימא דדוקא בהו אמרינן בהו סתמא לשמה משא"כ קידוש מנחה בכלי שרת. אכתי יש להעיר בזה מהסוגיא להלן עח: **יעוי"ש** שגם כלפי קידוש לחמי תודה שהוא ע"י סכין של שחיטה נמי אמרינן אין כלי שרת מקדשין אלא מדעת, הרי שגם כלפי שחיטה נאמרה הך הלכתא דבעינן קידוש לדעת. **אך יש לדחות,** דהא דסכין מקדשא ללחם אי"ז מדיני השחיטה עצמה שצריכה להיות לדעת, אלא מדיני קידוש הלחם והו"ל כעין קידוש מנחה בכלי שרת, וע"כ שפיר י"ל שאף שכלפי הקרבן עצמו לא בעינן כוונה לקידוש מ"מ כלפי הלחם דינו ככלי שרת שאינו מקדש אלא מדעת, ופשוט.

קידוש בכלי שרת שלא מדעת (א)

- מקור ההלכה שאין מקדשין אלא מדעת, בקו' האחרונים מאי שנא משחיטה וקבלה דלא בעי דעת-

האם דין 'אין מקדשין אלא מדעת' נאמר רק בכוונה הפכית

א. **וע"ע באור שמח** (בהערה) **שהיה מקום ליישב** דכ"מ דאשכחן שכלי שרת אינם מקדשים אלא מדעת לאו היינו דבעינן מחשבה ע"מ לקדש, **אלא אתינן לאפוקי 'כוונה הפכית'**. **ובזה איירי בסוגיא דידן**, שהחזיר את הקומץ לתוך הביסא ע"מ לבטל את הקמיצה קמייתא, [בכדי שיוכל לחזור ולקמץ]. **משא"כ בסבור שהוא חולין** [וכ"ש בסתמא] דכיון שאין לו כוונה הפכית ע"כ מקדשין שלא מדעת. **ולכא' כל הסוגיות שמצאנו** בהם הך דינא דאין מקדשין אלא מדעת הם באופן שהיתה כוונה הפכית. יעו' בסוגיא דסוכה מט: דאיירי התם שאינו רוצה לקדש המים בכלי שרת. ובסוגיא דמנחות צ. שאינו רוצה שיתקדשו הבירוצים.

ב. **וע"ע בשיטמ"ק להלן נא. בשם תוס' חיצוניות** (גבי מנחת מחבת שאינו יכול לאפותה מאתמול משום דאיפסלא בלינה, וע"ז הק' שם): **"ואם תאמר וליסלקי אדעתיהו דלא מקדש להן כלי ולא ליפסלו בלינה, דהא כלי שרת אינו מקדש אלא לדעת..."**. **ולכא' משמע בזה** דבכדי שלא יקדשו בעי כוונה הפכית, וכמש"כ האור שמח.

ג. **אך יל"ע בזה מהסוגיא להלן עח: דהתם לכא' אין לו דעת הפכית**, שהרי רוצה שיקדשו כל השמונים חלות, אלא דלא אהני מחשבתו. **וע"ע תוס' בסוגיין (ד"ה א"ר יוחנן):** **"שאני התם דמתוך שמקדש מדעת מקדש נמי שלא מדעת"**. **ולפ"ר היה מקום לומר** שכוונתו לסברא זו, דאף דר' יוחנן דס"ל בסוגיין שאין מקדשין אלא מדעת מ"מ גבי חלות ס"ל שמקדשין אף של"מ, משום דשאני הכא שיש לו כוונה הפכית, ומשא"כ התם שאין לו כוונה הפכית. וא"כ הוא ממש כהך צד שהעלה האו"ש. **אך לא יהני הך סברא**, דעכ"פ מבואר בההיא סוגיא דחזקיה סבור שאפי' בכה"ג אין כלי שרת מקדשין אלא מדעת, וא"כ עכ"פ תיקשי, דחזינן דאף במקום שאין כוונה הפכית אמרינן דאין מקדשין, הרי שדין אין מקדשין אלא מדעת היינו דבעי דעת חיובית.

ד. **אך יעוי"ש ברש"י (ד"ה ומר סבר) שנקט שר"פ ס"ל דבסתמא קמכוין לקרבן גדול וכלפי זה נחלקו האם כ"ש מקדשין של"מ, ועיי"ש לעיל בגמ' שכשמכוין לקרבן גדול ה"ל כמחשב שלא יקדשו מ' אא"כ יקדשו שמונים, ולפ"ז י"ל דאף שאין לו להדיא דעת הפכית שהסכין לא תקדש את הארבעים, מ"מ כיון שרצונו שלא יקדשו מ' אא"כ יקדשו פ' ע"כ חשיב שיש לו דעת הפכית, וצ"ע בזה.**

ה. **וע"ע באור שמח שלקושטא דמילתא לא מסתבר לומר** דהך דינא דאין קידוש אלא מדעת היינו רק כשיש כוונה הפכית. **וע"ע לשון רש"י בסוגיין (ד"ה אלא מדעת):** **"והא לא יהיב ליה להתם אדעתא דליקדיש"**. ומבואר, שהעמיד קו' הגמ' מחמת שלא היתה לו כוונה חיובית שיתקדש, ולא משום שהיתה כוונה הפכית לבטל הקומץ ע"מ שלא יתקדש. **וכן משמעות דבריו בד"ה ליפסל, יעוי"ש. וע"ע רש"י סוטה (יד: ד"ה אין):** **"אין מקדשין אלא מדעת, שהנותנו בהן צריך שיתננו לשם כך"**. הרי להדיא דהך דינא דאין מקדשין אלא מדעת היינו לענין שצריך כוונה לקדש.

❖ **יישוב האחרונים**

יישוב האבי עזרי

א. **וע"ע באבי עזרי (פט"ו מפסוהמ"ק ה"ד) שכתב לייסד:** **"שעל כל העבודות שנאמר בהם זבחים בסתם לשמן הן עומדין... כמו שלא פסול מטעם שלא לשמה כך אין חסרון מהטעם דאין מקדשין אלא מדעת, שזהו הדין מה שהן קדשים ועומדין להקרבה לשם זה שהוקדש"**. היינו, שהקיום של 'הקידוש לדעת' מתקיים ממילא ע"י שהוא עומד להקרבה לשם מה שהוקדש. וצ"ב. **ולכא' כוונתו**, דהך דינא דאין מקדשין אלא מדעת הוא מהלכות חלות הקדושה בדבר המתקדש, והיינו, שאינו מתקדש מאיליו ע"י הכלי, אלא רק ע"י כוונת העובד שיתקדש [דומיא של הנידון גבי כוונה שבטבילה, שהוא כוונה להטוה, והיינו שהנידון הוא שלא יהא הקידוש חל מאיליו ע"י הטבילה אלא ע"י כוונת המטביל, וכמ"כ הכא בעינן שהקידוש יחול ע"י שהוא מוכשר להתקדש, וזה שייך או ע"י כוונת המקדש או ע"י שהקרבן עצמו מוכשר להתקדש]. **ומתוך כך חידש עוד**, דכל שעצם הדבר עומד להתקדש שוב אינו צריך לקבוע כן במחשבתו, אלא מאיליו הוא עומד לזה.

ב. **ועיי"ש שלפ"ז אתי שפיר** הא דאיתא בסוגיין שאין מתקדשין אלא מדעת, שהרי הכא איירי בקמצים פסולים ו'אירי לענין שיהא נחשב קידוש קומץ להפסל². ועיי"ש שזהו טעמא דבירוצי מידות שאין בהכרח לקדשם וע"כ אין בהם

² לפ"ר היה נראה כוונתו דבקמצים פסולים לא נאמרה ההלכה של 'סתמא לשמה' וע"כ אין אין הכלי שרת מקדשין של"מ, אך לכא' א"א לומר כן, שאם נימא הכי הרי נמצא שבכל עבודת טמא לא אמרינן סתמא לשמה, ונמצא שטמא שנתן את הקומץ בלא מחשבה להדיא לשמה אינו עושה שריים,

קידוש בכלי שרת שלא מדעת (א)

- מקור ההלכה שאין מקדשין אלא מדעת, בקו' האחרונים מאי שנא משחיטה וקבלה דלא בעי דעת-

דין סתמא לשמה. וכמו"כ בשוחט לחמי תודה דלא שייך דינא דסתמא לשמן כיון שאינם מגוף הקרבן וע"כ אין החלות המסוימות הללו בכלל דינא דסתמא לשמן, וע"כ בעי קידוש דווקא מדעת. וזהו כוונת הסוגיא בסוטה יד: דאירי בקידוש ראשון שלענין זה לא שייך דין סתמא לשמה.

ג. **ועיי"ש עוד שהוכיח עיקר יסודו** [שבמקום שיש סתמא לשמה מתקיים הדין של מקדשין מדעת] מהסוגיא בסוטה. **דיעוי"ש בברייתא שמבוארים ב' דיני הקידוש** [קידוש ראשון וקידוש הקומץ] ובתרווייהו איתא הלשון 'ונותנה בכלי שרת ומקדשה בכלי שרת' וכפי הבנת הגמ' בס"ד משמעות לשון זה היינו שנותנה ע"מ לקדשה. **והנה גבי קידוש ראשון מק' בגמ' דמשמע מינה דאין כלי שרת מקדשין שלא מדעת, ואילו גבי קידוש שני לא מק' כן בגמ'.** **וע"כ הביאור בזה, שכלפי הקומץ דהוי עבודה הרי בעינן לכתחילה מחשבה לשמה, וא"כ עכ"פ מתקיים בזה דין קידוש מדעת, ושפיר נקטה המשנה הלשון ומקדשו בכלי שרת שע"י כוונת הלשמה מתקיים ממילא מחשבת הקידוש.** משא"כ בקידוש ראשון שאינו עבודה וא"כ אין שייך שם מחשבת לשמה ובזה יצא הגמ' לדון דמשמעות המשנה הוא שצריך שהקידוש יהיה לדעת.

יישוב הקרן אורה

א. **יעו' בקרן אורה (סוטה יד:)** **שתי' הקו': "...אבל מיירי התם בפסולין או שלא בזמנו, אבל בהכשרו היה נראה דלא בעינן שיכוין לקדש".** **וכע"ז כתב גם בסוגיין ליישב שיטת רב:** "דהא אמרינן הכא דאין מקדשין אלא מדעת היינו פסולין דבר שאינו ראוי, אבל בדבר הראוי מקדש אפילו שלא מדעת". **ועיי"ש שכן מבואר בתוס' בסוגיין (ד"ה א"ר יוחנן):** "ונראה דכיון דשלא בזמנו הוא אף על גב דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו כדמסקינן בסוף שתי הלחם (לקמן דף ק.) שלא מדעת מיהא אין מקדשין ואף על גב דלילה אין מחוסר זמן". **וכע"ז בתוס' סוכה.**

ב. **אך צ"ב ביסוד החילוק בין כשרים לפסולין.** **וביותר צ"ב מה שכתב לחלק בין בזמנו לשלא בזמנו, וכוונתו לסוגיא בסוכה (מט:)** דאירי שמילא המים בערב שבת שעדיין לא הגיע זמנו, אך יעוי"ש בתוס' שהקידוש חל רק בליל שבת שאינו מחוסר זמן. וא"כ צריך ביאור מה מקום יש לחלק לענין זה בין זמנו לשלא בזמנו, ואמאי לא נימא דכשם שלענין עצם הקידוש של כלי שרת לילה אינו מחוסר זמן כך לענין הא דמקדשין של"מ ג"כ הו"ל כנתקדש בזמנו.

ג. **אך אכתי לא מהני תי' זה לבאר הך דינא דבירוצין (להלן צ.) ודינא דלחמי תודה (להלן עח:), וצ"ע.** **ועיי"ש עוד בקרן אורה: "ועוד י"ל, דהכא בתחלת קידוש המנחה בעינן דעת. כיון דמתחלה לא היה עליה אלא קדושת דמים כי נתנה בכלי שלא מדעת יש לומר דלא נחית עליה קדושת הגוף.** אבל בקידוש הקומץ בכלי דכבר קדשה קדושת הגוף. וכן בקדושת סכין את הדם וקדושת כלי בשעת קבלה מסתברא דאפי' שלא מדעת שפיר קדשי, ומהא דתודה ששחטה על פ' חלות (מנחות ע"ח ע"א) דאיכא מ"ד דאין קדוש אלא מדעת יש לומר כיון דלאו גופא דזיבחה הם לא קדשי אלא מדעת". **וצ"ב ביסוד החילוק בין קדושת הגוף לקדושת דמים ובין גופא דזיבחה למה שאינו גופא דזיבחה.**

ד. **ואולי י"ל שב' תירוצי הקר"א יסודם חד, והוסיף הקר"א גדר זה דקדושת דמים בכדי ליישב מבירוצין ולחמי תודה, ובביאור דבריו אולי י"ל, דיעו' לעיל שנתבאר די"ל שיסוד דין קידוש מדעת הוא מהלכות הכלי שרת, שאין בכוחם לקדש אלא מה שניתן בהם מדעת דומיא דמזבח שאינו מקדש אלא מדעת. ולפי"ז י"ל דאפי' למ"ד כלי שרת מקדשים של"מ היינו בדבר שהוא ראוי להם, והיינו שכבר קדוש קדושת הגוף, אבל דבר שאין בו אלא קדושת דמים לא חשיב ראוי וע"כ אינו מתקבל אצל הכלי. וזהו יסוד דבריו לחלק בין כשרים לפסולים, דפסולים חשיבי שאינו ראוי להם, כמבואר בלשון הקר"א. וכמו"כ מתבאר הא דמחוסר זמן אין מועיל בו קידוש שלא מדעת, שהגם שמהלכות עצם הקידוש שפיר י"ל דמחוסר זמן לאו כלום הוא, מ"מ לענין 'ראוי' אצל הכלי י"ל דמחוסר זמן לאו ראוי הוא.**

ה. **וע"ע בקר"א שהביא בסו"ד שציין לדברי הרמב"ם בפ"ג מפסוהמ"ק ולא נתבארה כוונתו בזה, אך יעו' לעיל שמשמעות דברי הרמב"ם בהלכה כ' שהך דינא דכלי שרת אין מקדשין אלא מדעת הוא מכלל כל ההלכות של כח הקידוש של הכלי שרת ולא מדיני העבודה שצריכה קידוש מדעת המקדש, וא"כ יש בזה מקור לדברי הקר"א שכלי שרת אינם מקדשים אלא את הראוי להם.**

שהרי מבואר ברמב"ם דבתרתי לריעותא טמא לא עביד שיריים, והוא דבר חידוש. וע"כ צריך לומר דכוונתו דלענין 'קידוש ליפסל' לא אמרינן סתמא לשמה, אך יש לדון האם קידוש ליפסל יש בו גדר קידוש אחר, ואכ"מ.